

ΝΟΥΜΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β΄

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 8 Φεβρουαρίου 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 82

ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΟΝΙΑ ΓΑΛΗΝΗ

Δέ μας προσμένει πλέον, ώϊμέ, κάποιο λευκό σπι-
[τάκι
Μές στον κισσό τον πράσινο και μέσ στις καλαμιές,
Για μας μονάχα τὸ ἄσπστο, παντοτεινὸ φάρμακο
Κι' ἐμεῖς ποιλάνια ἀταξιαστά της ἀνανθεσ ἔρμιες.

Και δὲ θὰ ἔθοῦμε πλέον ποτὲ μέσ στο χλωρὸ λειβάδι
Νὰ πλέξουμε τὸ ἀμάραντο στεφάνι τοῦ Μαγιοῦ,
Θὰ ἀνθίσῃ ἢ λίκνῃ, ἀγάπῃ μου, θὰ γίνῃ ὠραῖο τὸ
[βράδυ
Κι' ἐμεῖς δὲ θὰ προβάλλουμε στο φῶς τοῦ Φεγγαριοῦ...

Σὲ ἄλλα ἀκρυγιάλια ἀπόξενα θὰ μᾶς τραβοῦν ἢ
[μπόρες
Μὲ δίχως τὰ γυτέματα και χῶρια ἀπὸ τὸ φῶς,
Και στὰ θαμπὰ τὰ δειλινὰ και στις βαρειές της
[ῶρες
Θὰ μᾶς διπλῶνῃ ἀλύτρωτα ὁ πόνος ὁ κρυφός.

Τότε μὲ μιὰν ἀπελπισιὰ θὰ ἀπλώνουμε τὰ χέρια
Σὲ κάποια ποῦ δὲ θάρχωνται, σὲ κάποια ἀλαργινά,
Θὰ κλαῖν για μᾶς πονετικά και τοῦ Οὐρανοῦ τὰ ἀ-
[στέρια
Θὰ κλαῖν για μᾶς περίλυπα τὰ σύννεφα τὰ ἀχνά!

Τὸ κάτι ὠραῖο στὰ στήθη μας θάρχθ διὰ πεθάνῃ,
Και ἐμεῖς θὲ νὰ προσμένουμε μιὰν ὥρα μυστικά
Νὰ ἀράξουμε στο ἀπάνεμο, παντοτεινὸ λιμάνι.
Νὰ κλείσουμε τὰ μάτια μας, ἀγάπῃ μου γλυκειά....

ΘΡΑΣ ΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΕΡΕΝΑΔΑ ΜΕ ΛΟΓΙΑ

[Ἐνα βιβλιάρικι μᾶς ἔρθε προχτές, μικρὸ βιβλιάρικι
33 σελιδοῦλεσ μονάχ, τυπωμένο στο τυπογραφεῖο τῆς
«Ἐστίας». Ἡ ἐπιγραφή του: «Διαγωνισμὸς για τὴ
γλῶσσα. 1902». Και μέτα στις σελιδοῦλεσ του ἕνας
πρόλογος σύντομος, μᾶζιναθεσ, τοῦ Ψυχάρη και ὀχτώ
διηγηματάκια τοῦ συνεργάτη μας Ἡλία Σταύρου. Στὸ
διαγωνισμὸ τοῦ 1902, καθὼς εἶναι γνωστό, κανένα βιβλίο
δὲν βραβεύτηκε. Τὸ βραβεῖο, καθὼς γράφει ὁ Διδάσκαλος
στο πρόλογό του, τὸ πήρε ὁ τυπογράφος. Μὰ ἀφοῦ ἔπρεπε
νὰ βγῆ τὸ χρονατικό βιβλιάρικι για νὰ δοῦν οἱ δασκα-
λοθρεμμένοι πατριῶτες πῶς ἢ ἰδέα τραβάει ἀδιέκοπα κι'
ἐκούραστα τὸ δρόμο της, τυπώθηκαν στὴ σειρά τοῦ διαγω-
νισμοῦ τὰ διηγήματα τοῦ συνεργάτη μας.

«Ὁ σκοπὸς μου εἶτανε, γράφει στον πρόλογο ὁ Διδά-
σκαλος, νὰ τὰ δημοσιέψω μαζί με τ' ἄλλα τὰ δημοσιέβω
σήμερι μονάχα, για νὰ τὰ χαρῆ ὁ ἀναγνώστης. Χρειάζε-
ται κάμποση τέχνη για νὰ χύσῃ κανεῖς ποίηση και ζωῆ
σὲ μικρὲς εἰκονοῦλεσ, με τρόπο ποῦ ἡ ζωγραφιά νὰ μὴν
εἶναι οὔτε πλούσια με τὸ παραπάνω στὰ χρώματα οὔτε
με τὸ παραπάνω φτωχιά, νὰ μὴ φαντάζῃ, μὰ νὰ μὴ
καταντή και ἄφαντη, μ' ἄλλα λόγια, νὰ βρῆ ὁ ζωγράφος
τὴν πινελλιὰ τῆ σωστή. Τὰ τέτοια ὁ Ἡλίας Σταύρος τὰ
πιτυχαίνει ὠραῖα. Θὰ δῆτε τι δροσάτα, τι ποιητικά ποῦ

Η ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

εἶναι τὰ διηγηματάκια του, τὶ ἄδολο πατριωτισμὸ μᾶς
φανερώνουνε, και τὶ καλλιχαρίτια, γενναῖα κ' ἐδγενικά
ψυχῆ».

Τὰ περισσότερ' ἀπ' αὐτὰ εἶναι εἰκόνες ἀπὸ τὸν πόλεμο.
Ἡ «Σερενάδα με λόγια» ποῦ δημοσιεύουμε σήμερα,
εἶναι τὸ ταῖρι μιανῆς ἄλλῃς ποιητικῆς ζωγραφιάς «Στὸ
λόγγο πέρα», ποῦ δημοσιέψαμε στο 35 φύλλο.†

Γιατὶ δὲ βλέπετε και δὲν ἀιστάνεσαι τὰ
χρόνια σου νὰ φέβγουνε γλήγορα γλήγορα,
σάν τις νυχτιές τοῦ καλοκαιριοῦ τις φεγγα-
ροστόλιστες και σάν τις ἀβγὲς τῆς ἀνοιξῆς
τις ροδοστεφανωμένες;

Πῶς δὲν τάκοῦς ὄλα νὰ σοῦ λέγουνε με
μιὰ φωνὴ ποῦ ἔχει κριμμένο μέσα της ὄλον
τὸν πόνο και τὸ παράπονο τοῦ κόσμου, περ-
νοῦμε και πᾶμε χωρὶς γυρισμὸ;

Μὰ δὲ βλέπετε και τὰ φύλλα τῶ δεντριῶνε
νὰ σκορπίζονται δῶθε κείθε, ἕνα, ἕνα με τὸ
ψυχρὸ φύσημα τάγερ, μ' ἕνα μουρμουρητὸ
παραπονεμένο;

Πῶς δὲν τὰ βλέπετε;

Γιατὶ μόνῃ ἐσύ, μονάχ, θέλεις νὰ μένεις
στο θλιβερὸ αἰσθημα τῆς καρδιάς σου;

Πανέρμο λουλούδι τοῦ χειμῶνα, σὲ λυ-
πιοῦμαι. Σὲ λυπιοῦμαι και σὲ κλαίω, γιατὶ
ξέρω, φτωχό, ποῦ καρτερεῖς μιὰν ἀχτίδα τοῦ
ἡλιοῦ και τὴ δροσιὰ τῆς ἀβγούλας, για νὰ

νοῖξῃς τὰ χεῖλια σου και νὰ γελάσῃς. Και τὶ
χαμόγελο!

Σάν ἦχο παραδαρμένου και θλιμμένου
τραγουδιοῦ, σάν κρυφόπονογο παράπονο ἔρω-
τεμένου ἀνδριοῦ. Τὶ δυστυχία!

Ἐσὺ και μόνῃ. Ἐσὺ θὰ προσμένῃς τὸ φῶς
τῆς ἐλπίδας; Τοῦ κίκου. Δὲ βλέπετε πῶς ὄλα
φέβγουνε χωρὶς γυρισμὸ! Ἐρμῃ και μοναχῆ,
με φαντασμένα ὄνειρατα θρεμμένα, γιατὶ σὲ
κόσμους πλανεμένους σκορπᾷς τὸν ἔρωτα
τῆς καρδιάς σου;

Γιατὶ ἀφτὰ τὰ στήθια νάχουν πάντα γραμ-
μένο μέσα τους τὸ θλιβερό, τὸ παραπονεμένο
τραγοῦδι τῆς ἀπερπισμένης αγάπης;

ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΗΝ ΚΟΥΤΑΛΗ ΣΤΑ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ» *

*Αξιότιμε κύριε.

Καθὼς θὰ ἰδεῖτε ἀπ' τὶς ὑπογραφές μας καθοῦμα-
στε σὲ τόπο μικρὸ και παράμερο. Παράμερο λέγοντάς
τον ἴσως νὰ τὸν ἀδικῶ. Μέρα νύχτα βαπόρια και κα-
ραβία μικρὰ και μεγάλα με κάθε λογῆς σημαῖα πᾶν
κ' ἔρχονται στις θαλασσές μας και με χαρὰ μας βλέ-
πουμε πῶς χρόνο με τὸ χρόνο πληθαίνουν ἐκεῖνα, ποῦ
ἡ σημαῖα τους μᾶς κάνει και χτυπᾷ ἢ καρδιά μας ἀ-
πὸ ἐλπίδα δόξας και λαχτάρα λεπτέριας. Μικρὸ εἶν' ὁ-
μως τὸ μέρος μας ἀφοῦ ἀπ' τὰ πολλὰ ἀφτὰ πλεούμενα
κανένα δὲν κατάδεχεται νὰ σταθεῖ στο νησάκι μας.

Ὅσοῦ ἐμεῖς ἂν και μικρομερίτες, και τουρκομερί-
τες μάλιστα, ἐκάναμε κουράγιο νὰ σὲς γράψωμε. Ἐγώ,
ἀπ' τὴ στ. γμ. ποῦ ἀρχισε νὰ βγαίνει τ' ὠραῖο σας πε-
ριοδικὸ εἶμαι συνδρομητῆς σας κ' ὁ φίλος μου λίγον και-
ρὸ κατόπι κ' ἔτσι μᾶς φάνηκε πῶς θάρχαμε τὸ ἐλεφτε-
ρο νὰ σας ζαλίσομε για λίγη ὥρα.

Τὸ βάζωμε με τὸ νοῦ μας πῶς θὰ εἶστε πνιγμένοι
ἀπὸ δουλιὰ, κ' ἂν τυχόν δὲν ἀδιάζετε τούτη τὴ στιγ-
μῆ, δὲν πειράζει· βάλτε τὸ γράμμα μας κατὰ μέρος
και πάρτε το μιὰν ἄλλη ὥρα στο χέρι. Ἐπιθυοῦμε
νὰ μᾶς διαβάσετε με τὸ κέφι σας και με προσοχή· κα-
μάρι για μᾶς μάλιστα, ἂν θάρχατε τὴν καταδεξιὰ νὰ
μᾶ. ἀπαντήσετε με δύο σας ἀράδες. Τὸ φαντάζεστε πῶς
στὰ μικρὰ μας μέρη ἐφτὺς κίολας διαλαλιέται πῶς ὁ

* Σημ. «Νουμᾶ»: Τὰ γράμματ' αὐτὰ, καθὼς θὰ δῆτε
εἶναι γραμμένα για τὰ «Παναθηναῖα» κ' ἐκεῖ σταλήθη-
καν. Μὰ ὁ σοφὸς κ. Κίμων πρὶν τὰ πῆσῃ στὰ ἀβρά του
χέρια και πρὶν τοῦσ ρίξῃ μιὰ ματιὰ ἀπεφῆνατο πῶς δὲν
κάνουν για δημοσίεψῃ, ἀφοῦ μιλοῦνε για ζητήματα ποῦ
τᾶχουν ἀπὸ καιροῦ και ζαμάνια τὰ «Παναθηναῖα» με τοῦσ
σοφοῦσ συνεργάτες της λυμένα. Ὅσοι διαβάσετε τὰ γράμ-
ματ' αὐτὰ θὰ συμφωνήσετε μαζί μας ποῦ τὰ δεχτήκαμε
για νὰ στολίσομε τῆς στήλης τοῦ «Νουμᾶ» και θὰ θαυ-
μάσετε τὴν ἀχτινοβολοῦσα «Παναθηναῖα» σοφία τοῦ κ.
Κίμωνος.